

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ט' ניסן תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין קלח.

דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סעיף ו'.

מוסר: חפץ חיים אות ז' עד אות ט'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

המלפפון שנשרף בשריפת חמץ | גינת הירקות שהושקתה בוויסקי | "עד הערב יהיו לך שולחן וכיסאות" - הבטיח האדמו"ר מזוועהיל | היכן נוהגים שלא לאכול בפסח דגי סלמון? | מעשה מרתק בשלוש מתנות ושלושה צדיקים | האם מותר לעבוד קשה מדי? | 1612

על דא ועל הא

**"מהרגע שהמלפפון הובא לביתי", אמר הרבי,
"תהיתי אם לשנות מדרכי אבות ולקחת אותו
לכרפס, עד שהגעתי למסקנה שאין אני טוב מאבותיי,
ולקחתי את המלפפון ושרפתי אותו בחמץ"**

זאל תמוש: גם כשלא מבינים כל-כך למה זמדוע, חשוב מאוד להקפיד על ה'חומרות' של בית אבא

לפסח עם מאכל שצמח על מצע של חמץ גמור, נחרד עד עומקי נשמתו ובבהילות קם ונסע לבעלזא. אחרי שבירר עם הגבאים ושמע שהרבי לא השתמש במלפפון, גדלה פליאתו מאוד, והוא נכנס לרבי ושאל ישירות האם הרבי ראה על המלפפון איזו חשד ברוח קדשו. אבל הרבי אמר לו שכלל לא מדובר ברוה"ק. "מרגע שהמלפפון הובא לביתי", אמר הרבי, "תהיתי אם לשנות מדרכי אבות ולקחת זאת לכרפס, עד שהגעתי למסקנה שאין אני טוב מאבותיי, ולקחתי את המלפפון ושרפתי אותו בחמץ".

מעשה נוסף סיפר הגרי"י וייס, ששמע מהחסיד ר' מאיר מגיד ז"ל, שבבית הרבי מויז'ניץ נהגו מתוך חומרא יתירה לקלף את כל העצים שיועדו לבישול ולהסקה בחג הפסח. החסיד הנ"ל היה מתאר לפרטי פרטים את הנוהל שעל פיו נערך קילוף העצים: את הגוי שהוזמן לעשות את עבודת הפרך הזו שלחו להתרחץ בבית המרחץ העירוני, ואחרי שבא משם היו מורים לו להתרחץ פעם שניה בבית מכף רגל ועד ראש, ואחרי הרחיצה נתנו לו ללבוש בגדי פסח שמורים, אח"כ ליבנו באש את הגרזן והכניסו בו קת עץ חדשה, ועם הגרזן המוכשר הזה היה הגוי מקלף את העצים.

סיפר הגאון רבי יצחק ישעיה וייס מעשה שנמסר ע"י זקנו אבי אביו, הגרא"צ ווייס זצ"ל אבד"ק נוה אחיעזר, אותו שמע מבעל המעשה, אחד מחסידי מרן מהרי"ד מבעלזא. אותו חסיד ראה אצל אחד הפריצים שגידל מלפפונים בגן הבוטני שלו, וביקש להגיש מלפפון כדורון לרבו, כי כידוע באותן ארצות היה קשה להשיג ירקות עלים לכרפס, ועל תפוא"א הסתפקו אם ברכתו בפה"א או שהכל, והכרפס היה לאחת מהבעיות שדרשו את פתרונו. אותו חסיד קנה את המלפפון בדמים יקרים והביא אותו כתשורה לרבו, שיהיה לכרפס.

בהזדמנות מאוחרת יותר שאל אותו חסיד את הפריץ איך הוא מצליח לגדל בגן הבוטני שלו גידולים נדירים כאלה, והפריץ גילה לו את סודו שהוא משקה את האדמה בוויסקי. את הוויסקי מייצרים כידוע על טהרת אידי חטים, עד שרבים מקילים לשתות ויסקי של גויים ללא הכשר, כי ידוע שמותגי היוקרה הללו, בשמירתם על איכות מוצריהם, אינם מערבבים בוויסקי שום חומר אחר מלבד חטים.

כשהתברר לו לאותו חסיד שהוא הכשיל את רבו במתנה

עד שפעם אחת אחרי שאביהם יצא לחצר, חזר הביתה והזמין את כל בני הבית בתרועה של שמחה לבוא אחריו ולסקור את ערימת העצים שהיתה מונחת בחצר לפני שקילפו אותם. לעיני כולם הצביע על פיתה של חמץ גמור שהיתה מרוחה על העצים. מבירורים שערכו בני הבית עלה, שהמשרתת נהגה לנער את שקי המטבח - של קמח ושל סוכר ושאר הקטניות - אחרי השימוש ולקנח אותם על העצים, ואדהכי והכי הצטברה על העצים שכבה די גדולה של קמח, וכשירדו הגשמים נערמו השירים הללו לכדי פיתת חמץ של ממש. ר' יואל היה מתאר את השמחה של אביו על מציאת החמץ, שבזה הוכיח לכולם איך שחייבים להקפיד בשמירת מנהגי האבות גם כשאנחנו יודעים את שורש הטעם והסיבות מדוע ולמה הנהיגו כך.

(שיח מורי הוראה ב'המבשר תורני' פסח תשע"א, עם הרב דוד נחמן רוטנר)

פעם באמצע העבודה התיישב הגוי לנוח על מפתן מחסן העצים, שהיה פתוח אל הפרוזדור שאליו היה פתוח גם המחסן של כל דברי האוכל המיועדים לפסח, ובדיוק באותו זמן הגיעה לשם הרבנית וראתה זאת. צרחת אימים נפלטה מפיה: "אוי! הוא החמיץ לנו את המחסן" - ונפלה התעלפה...

סיפור שני שאירע גם הוא סביב מנהג החומרא של קילוף העצים לקראת חג הפסח, סיפר הגר"י ששמע מפי המלמד שלו, שנקרא בירושלים ר' יואל משאץ (הוא היה דודם של האדמורי"ם משאץ שליט"א). ר' יואל סיפר שגם בבית אביו נהגו באותה חומרא של קילוף העצים, אבל בני הבית, אמו ואחיותיו, עם כל נכונותם למלא אחר הקפידא של האבא היו צוחקים על כך ולא אחת היו אומרות לאבא שאין לחומרא זו כל היגיון, שהרי העצים מלכתחילה עומדים לשריפה, ואם כן איזה טעם יש בקילופם.

עניינא דיומא - פסח

מדוע מכסים את המדפים במטבח לקראת פסח? האם ניתן להשתמש באותו תנור לפסח ולימות השנה? ומדוע נוהגים להגעיל כלי אלומיניום חדשים אף בזמננו

לקט הלכות מתוך משנה ברורה עם ביאורים ומוספים מהדורת 'דרשו'

במיוחד - ניתן להכשירו בנקיון זה, ואם לא - ניתן להכשירו בליבון. ויש אומרים שאף אם אינו מתחמם בחום גבוה במיוחד, ניתן להכשירו על ידי הפעלתו לכמה שעות.

ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי ניקויו בחומר חריף והפעלתו בדרגת החום הגבוהה ביותר למשך שעה.

ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי הפעלתו בחום הגבוה ביותר למשך שעה, ולצפות את התנור ב'נייר כסף', או לחילופין לצפות את המאכלים המוכנסים לתוכו בפסח בנייר כסף.

[הגהה לשעה"צ תנא, לאחר אות קצא; ביאורים ומוספים דרשו, 125]

יש אומרים כי בזמננו שהכלים אינם כה יקרים כבעבר, רצוי לרכוש כלים חדשים לפסח, ולא להכשיר כלי חמץ בהגעלה או בליבון. ברם, רבים נהגו להגעיל אף את הכלים החדשים העשויים ממתכת ואלומיניום, כיון שיש מן היצרנים שמושחים את הכלים בשומן המופק מבעלי חיים שאינם טהורים.

ויש שמחמירים בכך אף בימינו, שסביר להניח שהשומן היה פגום בשעת משיחתו, וכן יצרנים רבים משתמשים בשמן צמחי ולא בשומן מן החי. וכיון שהגעלה זו אינה מעיקר הדין, אלא חומרא - יש שהקלו בה בקולות מסוימות. וכשמייעדים את הכלי החדש למאכלים צוננים בלבד - לכל הדעות אין צורך להגעילו.

[ביאורים ומוספים דרשו, תנא, 4-5]

ארונות שמאחסנים בהם חמץ, שולחן האוכל, מגירות המקרר ומדפיו, והשיש שבמטבח - אם בדרך כלל אין מניחים בהם ועליהם מאכלים חמים, אין צורך להכשירם לפסח בהגעלה וכדומה, ודי בנקיון יסודי. ואם יש בהם חורים וסדקים יש לכסותם לאחר הנקיון.

ורבים נהגו לכסות אף שולחנות שאין בהם חורים וסדקים בשני כיסויים, וכן נהגו לכסות את המדפים שבארונות ובמקרר, ואת השיש. ואף אם במשך השנה מניחים על השיש או על השולחן סירים חמים - די להם בכיסוי עבה, ואין צורך להכשירם.

וחצובת הכיריים - ניתן לכסותה ב'נייר כסף' עבה, לאחר נקיון יסודי, ולהשתמש בה בפסח, ואין צורך להכשירה ב'ליבון', אך יש שהורו כי לכתחילה רצוי לקנות לרכוש חצובה אחרת לפסח.

[משנ"ב תנא, קיג וקטו; ביאורים ומוספים דרשו, 31, 96 ו100]

כלים המצופים אמאייל - יש אומרים שלא ניתן להכשירם בהגעלה, ויש אומרים שאף 'ליבון' אינו מועיל להכשירם. ויש שהחמירו רק בנוגע לחמץ.

והתנור הביתי המצוי בזמננו, שהוא מצופה אמאייל, נחלקו הפוסקים בקשר לאופן נקיונו לפסח: יש אומרים שאם קיימת בו מערכת נקיון עצמי שבהפעלתה מתחמם התנור בחום גבוה

"שמע בקולי!" - אמר המשב"ק רבי אליהו ראטה ליהודי. "הרבי מזוועהיל הבטיח שולחן וכסאות, אל תתמהמה! שלח מיד לקרוא למחותן ואמור לו כי עד הערב הוא יקבל שולחן וכסאות!"

כל דכפין ייתי ויקח...

אליהו בשלו: "אנא אל תשאל שאלות! תאמין באמונה שלימה בדברי האדמו"ר ותציית למה שאומרים לך".
 כשעה לפני רדת החשיכה, עצרה מוניית לפני מעונו של רבי שלומק'ה. תיירת מארה"ב יצאה מהמכונית ונכנסה לבית. היא הביטה סביב בתמהון ופנתה אל הרבי: "האם הרבי מכיר אותי, הרי שכנים היינו בזוועהיל... אהה, באיזה דלות ועניות אתם שרויים. גם אביכם לא היה גביר, אבל למצב כזה לא הגיע..."
 תוך כדי כך, מלמלה האורחת לעצמה ואמרה: "לפחות אביא הנה שולחן וכסאות ראויים, שיהיה היכן לשבת!" מיד יצאה מהבית וכעבור מחצית השעה שבה ובעקבותיה טנדר. פועלים פרקו והעמידו בחצר, שולחן וכסאות חדשים ונאים...
 האורחת עשתה את שלה והלכה לדרכה... או-אז קרא רבי שלומק'ה לרבי אליהו ראטה ואמר לו: "לך מהר אל היהודי העני ואמור לו כי השולחן והכסאות כבר הגיעו...! התנאים נכתבו והחתונה נתקיימה בזמן.

יהודי עני ואביון הגיע בבוקרו של יום אל רבו כ"ק האדמו"ר רבי שלומק'ה מזוועהיל זצ"ל והחל להתאונן על מר גורלו: מבורך הוא במשפחה בת מספר נפשות, כאשר הצעיר שבין הילדים כבר עבר את שנת העשרים, ואילו הבכור עבר כבר את השלושים... נאנח היהודי והמשיך: "בחסדי ה' הבכור כבר התארס למזל טוב, אבל הוא מאורס זמן רב מדי... כי אין כסף... אמנם אמר לי היום אבי הכלה כי אפשר כבר לסכם תנאים אחרונים ולקבוע זמן חתונה, אבל בתנאי שאתן קודם, לפחות שולחן עם כסאות... אבל רבי - נאנח העני - מאין אקח שולחן וכסאות כאשר לרש אין כל?"
 כשסיים לבכות ולשפוך את לבו, הביט רבי שלומק'ה החוצה ואמר: "הן עוד היום גדול! עד הלילה יהיה אי"ה שולחן וכסאות!"
 פנה היהודי אל הדלת בפיק ברכים. והצדיק רבי אליהו ראטה זצ"ל מנאמני האדמו"ר, יצא אחריו ואמר לו: "שמע בקולי! הרבי מזוועהיל הבטיח שולחן וכסאות, אל תתמהמה! שלח לקרוא למחותן מיד, ואמור לו כי עד הערב הוא יקבל שולחן וכסאות!"
 היהודי תמה ושאל: "איך אוכל להבטיח מה שאין לי?" ואולם רבי

(איש לרעהו מתוך איש חסיד היה)

עניינא דיומא - פסח

**היכן מקפידים שלא לאכול דגים בפסח?
 מי נהג שלא לאכול דג סלמון? ומדוע לא
 חוששים לאכול דגים בחודש ניסן?**

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מזח"ס 'המנהג'

'לעבעדיגע פיש' - דגים חיים, כשיטת ה"פרי מגדים" (אשל אברהם סוף סי' תמוז) שכל זמן שהדגים עודם בחיים אין בהם שום חשש של חמץ אפילו אם היה החמץ בפיהם בפסח.

שלא לאכול דג סלמון

ולפיכך נמנעו בהרבה מקומות שלא לאכול דג סלמון כיון שאי אפשר להשיגו חי. כן נמצא במנהגי ראפשיץ, קאליב, באיאן וחב"ד. וכן נהג כ"ק מהר"א מבעלזא זי"ע לדקדק לקנות דגים חיים לפסח לעצמו, אבל לא הקפיד כך לבני ביתו (הגדש"פ אמרי

המנהג בכמה קהילות ובפרט יוצאי רומניה, שלא לאכול דגים כלל בחג הפסח, לפי שהדרך היתה לשלוח דגים מעיר לעיר, והיו מניחים פרוסת חמץ עם יין שרף בפיו של הדג כדי לשמור על טריותו. וכן המנהג בחצרות ויז'ניץ ונדבורנה, וכך נהג גם המהר"ם שי"ק זצ"ל. ויש שהיו אוכלים במקום הדגים 'פאלשע פיש', דהיינו מאכל הנעשה מבשר טחון מבושל, כעין דגים טחונים.

דגים חיים לכבוד פסח

מטעם זה נהגו בכמה חצרות חסידים לקנות לכבוד חג הפסח

קודש'). ומנהג גור לאכול דגים רק אם הסירו את עורם.

הסכנה באכילת דגים בניסן

ויש מקומות שהקפידו שלא לאכול דגים רק בימים הראשונים של פסח משום טעם אחר, מפני המבואר בגמרא (פסחים קיב, ב) שאכילת דג שיבוטא בימי ניסן קשה לצרעת, וכיון שבאמצע החודש המזל של החודש יותר בתקפו, על כן נזהרים בימים הראשונים של פסח, שהוא באמצע החודש, שלא לאכול דגים ('ויגד משה' סימן כז אות ט). אכן בזמננו אין מקפידים כ"כ בזה כמו שכתבו הפוסקים, לפי שנשתנו הטבעיים מזמן הגמרא, וגם משום שרק הדג הנקרא שיבוטא מזיק, ודג זה אינו שכיח בנינו.

שמחת יום טוב

אמנם ברוב קהילות ישראל נוהגים לאכול דגים בכל ימי הפסח ובפרט בליל הסדר, כמו שכותב היעב"ץ בסידורו (שער האיתון), שיזמין בשר ודגים כפי כוחו מן המשובח למצות שמחת יום טוב. וכמו שמצינו בכמה מקומות שאכילת דגים היא שמחה בסעודה, ובסעודה שלעתיד לבוא יאכלו מן הלוייתן. וכן כותב גם הגאון רבי

חיים פלאגי זצ"ל בספר 'יפה ללב' (ח"ב סימן תעו אות ב) שנכון לאכול דגים בליל הסדר, ובפרט בזמן הזה שאין לחשוש לחשש הקדום לפי שאין מאכילים חמץ חריף לדגים בדורנו. וכן המנהג בבאבוב וכך נהגו האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל והאדמו"ר ה'יחי יוסף' מפאפא זצ"ל.

ומצינו כבר בגמרא בערבי פסחים (קיד, ב) שאמר חזקיה שאפשר לקיים החיוב של אכילת שני תבשילין בליל הסדר נגד קרבן פסח וקרבן חגיגה, באכילת דג וביצה שעליו, הרי שנהגו לאכול דגים בליל פסח.

ב'שו"ת שיח יצחק' (סימן רו) מביא רמז לאוכלים דגים בפסח, שהוא זכר לנאמר בגמרא (סוטה יא, ב) שבשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ממצרים, ובעת שהלכו לשאוב מים היה הקב"ה מזמין להם דגים קטנים בכדיהן עיי"ש. וכן הוא בספר 'יפה ללב' (סי' תעו אות ה).

להארות והערות ניתן לפנות למכון "המנהג" במייל:
hamenhog@gmail.com

יהלומים מגדולי ישראל

היהודי התרגז ואמר: "רבי, אני רומני... כבר הסתובבתי כאן בבית ובדקתי את החדר של הרבי, ולא ראיתי זכר למתנה היקרה ששלחתי לכם. אני רוצה לדעת היכן היא!"

מעשה בשלוש מתנות ושלושה צדיקים - סיפור נפלא שסיפר האדמו"ר מסקולען זצ"ל

ויהיה לו למליץ יושר בשמים לכבוד ימים אלה. אומר ועושה. היהודי החל את עבודתו באופן יסודי ביותר כראוי וכיאות, ואכן לאחר זמן רב של עבודה קשה היו בידו שלשה סטים של כלי מיטה, מצעות נאים וכרים וכסתות מפוארים ביותר, והוא שלחם ביד שליח לביתם של השלשה צדיקים הנזכרים, בתקוה שמן השמים יתעוררו עליו ברחמים וחסדים גדולים.

באותם הימים לא היתה שום אפשרות לדעת אם השליחות בוצעה כראוי וכיאות, שכן היה אז טרם עידן הטלפונים למיניהם, ובכן לא נותרה לו להיהודי ברירה כי אם לתת אמון מוחלט בשליח ולקוות לטוב בהסתמכותו על החזקה ששליח עושה שליחותו, שאכן המשלוח שלו הגיעה ליעדו.

לאחר תקופה, ביומי דחנוכה, יצא הסוחר לדרך ארוכה לצורך פרנסתו, ואז החליט לבקר בחצרות האדמו"רים והרבנים הנ"ל - להם שלח את הסט של הכלי מטה - ולשאוב נחת רוח לראות מקרוב איך שהם נהנים מהסחורה המשובחת ביותר ששלח אליהם, ובפרט בלילות הקרים והמושלגים של ימות החורף.

סיפר הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א: שמעתי מאב"ד סקולען לייקווד שליט"א, ששמע סיפור נפלא מאביו כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע, וכך סיפר: לפני הרבה שנים התגורר ברומניה יהודי עשיר גדול שהתפרנס ממכירת כרים וכסתות יקרים מאוד. היהודי היה אוסף את הנוצות מבית השחיטה, וממלא בהם כרים וכסתות ומסדר אותם באופן מופלא, כך שמחירם היה מאוד גבוה, והיה מוכר את הסחורה ליהודים עשירים ומזה נעשה עשיר מופלג.

פעם אחת בחודש אלול חשב העשיר לעצמו: 'מה יש לי מכל עושרי אם איני עושה נחת רוח להקב"ה, צדיק גדול אינני וגם לא תלמיד חכם גדול' - וכך הרגיש בעצמו שהוא צריך לעשות איזה דבר גדול להקב"ה לכבוד הימים הנוראים. ובכן - החליט האיש הזה להכין כרים וכסתות מהמשובחים ויקרים ביותר, עבור שלשה צדיקים שהתגוררו בבוקרסט, ה"ה כ"ק מרן אדמו"ר מסקווירא זי"ע, כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'נועם אליעזר' מסקולען זי"ע, והגה"צ אב"ד פאלטישאן זי"ע - וחשב היהודי לעצמו, שבכך שיגרום נחת רוח לשלשה צדיקים אלו, בוודאי יעורר הדבר עליו זכות גדולה

בראשונה הגיע לחצר האדמו"ר מסקווירא זי"ע, הוא נקש על דלת הבית והרבנית פתחה את הדלת. הוא הציג את עצמו ואמר שהוא העשיר ששלח לפני הימים הנוראים את הסט של המצעות, כרים וכסתות, וביקש לדבר עם הרבי. אך הרבנית, לאחר שהודתה לו מעומק לבה על המתנה היפה והיקרה ששלח, סיבבה את הנושא לענין אחר, והשתמטה מהנושא, ואמרה שהרבי עסוק בתורתו ותפילתו ויחזור מאוחר וחבל על זמנו להמתין לרבי. אולם העשיר התעקש בכל זאת להמתין עד שהרבי יחזור כי הוא רוצה לדבר עמו, ולרבנית לא היתה ברירה והורתה לו להמתין בחדר אחד עד שהרבי יחזור.

בינתיים, כשהרבנית היתה עסוקה עם עול הבית, נכנס העשיר בשקט לתוך הבית והתחיל לחפש את החדר הנכון, בו אמורים להיות הסטים של המצעות, והכרים וכסתות היקרים שהוא שלח. לאחר חיפושים הגיע לחדר הנכון, אך כאן ציפתה לו הפתעה לא נעימה: הוא ראה את הסט של המצעות והכרים וכסתות מונחים על המטה של הרבנית, ואילו במיטה של הרבי אין לא כרית ולא סדין ולא כלום. הוא התרגז מאוד - היתכן? ככה לרמות אותי? והחליט לשאול את הרבי מה פשר דבר זה.

לאחר זמן נכנס הרבי, והעשיר הציג את עצמו לפניו. הרבי הודה לו ואמר שזה מאוד טוב ומחמם, אך העשיר ענה עזות, ואמר לרבי: "בבקשה שהרבי לא יאמר שהוא משתמש עם זה, שכן מקודם בדקתי בחדרו של הרבי, וראיתי את מטתו ריקה, וזה רק על המטה של הרבנית, ואיך אומר הרבי שהוא השתמש עם זה?" התחיל הרבי לפייסו ואמר לו כך: "באמת, מיד כששלחת לי הנחתי ראשי על הכרית למשך זמן, אך בהיות שאין דרכי לישון עם כרית וסדין, לכן נתתי את זה להרבנית" - וכך דיבר על לבו דברי ניחומים ופיוסים, והעשיר נתפייס ואמר להרבי שהעיקר הוא שזה מגיע לשימוש, ונפרד מהרבי לחיים ולשלום.

אחר כך נסע הלה לבקר בבית הגה"צ אב"ד פאלטישאן זצ"ל - וכידוע שהרב היה תלמיד חכם גדול מאוד ומתמיד עצום ומחדש חידושים לרוב. כאשר נכנס לבית הרב, הציג את עצמו מקודם בפני הרבנית, והרבנית אמרה לו שבאמת החייה אותם במתנתו הנפלאה, ובעלה הרב כל-כך נהנה מזה. אמר העשיר שהוא רוצה להיכנס אל הרב, ואכן תיכף ומיד הכניסה אותו אל הרב.

כשהציג את עצמו להרב, שהוא שלח את הכרים והכסתות, אמר לו הרב במאור פנים: "תדע שיש לך חלק בתורתך, לפי שבדרך כלל בימות החורף הייתי כותב רק קצת חידושים, כי היה אצלי בבית מאוד קר, ולא ישנתי טוב, והתעוררתי הרבה בלילה מחמת הקור, ומוחי לא היה צלול ביום, ולכן לא חידשתי כל כך הרבה חידושים, ברם מאז שהבאת לי את הכרים והכסתות החמים, זה כל כך מחמם אותי בלילה, ואני ישן מאוד טוב, ולכן, ביום מוחי צלול מאוד ואני מחדש חידושים עמוקים ונפלאים, דבר שכבר שנים לא היה בימות החורף - ובכן, דע לך שרק בזכותך זכיתי להגיע הלום!"

כמובן שהעשיר היה ברקיע השביעי כששמע את הדברים

המחזקים את הלב, ונפרד ממנו לשלום והלך לבקר בבית כ"ק האדמו"ר מסקולען זי"ע. כשהגיע לבית הרבי מסקולען, ראה שם דירה ישנה ומטה לנפול, וראה שמסתובבים שם הרבה ילדים וילדות בכל הגילאים - הלא המה היתומים והיתומות שהרבי גידל בביתו. מיד קידמה אותו הרבנית ושאלה אותו מה הוא רוצה, והעשיר הציג את עצמו שהוא שלח להם את הכרים והכסתות לפני כמה חדשים, והרבנית אמרה לו מיד "יישר כח על זה, זה היה כל כך טוב", ומיד התחילה להעביר את הנושא לענין אחר.

אח"כ שאל את הרבנית מי הם כל הילדים שמסתובבים שם, אמרה לו הרבנית שהם היתומים המתגדלים בביתם לפי שאין להם היכן לשהות. ואז ביקש לדבר עם הרבי, ואמרה שהרבי יכנס בשעה מאוחרת, ואמר שרוצה להמתין להרבי, ולא היתה ברירה אחרת, ונתנו לו חדר שימתין על הרבי.

והנה, כמעשהו בראשונה כך מעשהו באחרונה, כשהרבנית לא שמה לב, התחיל להיכנס לתוך החדרים כשהוא מחפש בחיפוש אחר חיפוש היכן הם המצעות הכרים והכסתות היקרים ששלח להרבי. כשמצא את החדר של הרבי, ראה שם שתי מטות כשעליהן כר וכסת עם הרבה חורים, ואין שום זכר להמתנה היקרה שהוא שלח. הוא התרגז מאוד והחליט לשאול את הרבי מה פשר ההנהגה הזאת.

לאחר זמן ממושך נכנס הרבי בהדרתו לביתו, והעשיר מציג את עצמו ואומר "אני העשיר שתרמתי את הסט היקר של הכרים והכסתות להרבי", והרבי התחיל מיד להרבות במילות שבח ואמר לו שזה היה כל כך טוב והמתנה היתה נפלאה כל כך.

אך היהודי התרגז ואמר להרבי: "רבי, אני רומני!... ואני כבר בדקתי את החדר של הרבי, ולא ראיתי לא מיניה ולא מקצתיה מהמתנה ששלחת. ובכן, אני לא ילד קטן שאפשר לספר לו כל מיני סיפורים, אני רוצה לדעת היכן המתנה היקרה ששלחת להרבי!"

אמר לו הרבי: "הסכת ושמע! באמת מיד כשזה הגיע, זה מאוד שימח אותי ואת הרבנית, כזו מתנה יקרה. אך באותה תקופה נישאה יתומה אחת שנתגדלה בבית, וחשבתי לעצמי שאין מתנה יותר חשובה שתשמח את לב היתומה מאשר מתנה זו לדורון דרשה - ובכן נתתי להזוג הצעיר את הסט ששלחת, והם באמת מאוד מאוד נהנו ושמחו".

אמר העשיר בזעם להרבי: "רבי, אתה יודע שזה עלה הרבה מאוד כסף! שכן את הסטים האלה אני עושה למשפחת המלוכה ולעשירים מופלגים שהם משלמים הרבה כסף, ואיך מלאו לבו של הרבי לתת כזה דבר יקר לזוג צעיר!"

אמר לו הרבי: "אני שמח מאוד לשמוע שזה דבר כל כך יקר, שבזה באמת שימחתי מאוד את לב היתומה ביום כלולת אפריונה... העשיר לא התאפק, וצעק להרבי ואמר: 'רבי, אינני מוחל לך!' הרבי התחיל לפייסו שימחול לו, והסביר לו שהוא כמו אב ליתומה, ובדיוק כשהיתומה נישאה זה הגיע, ולכן הוא ראה בזה ממש כסימן מן השמים שיכול ליתן מתנת

בעולם! - אם הרבי מסכים לתנאי הזה, אני מוכן למחול להרבי"...

הרבי ביקש ממנו להמתין, כי הוא צריך לחשוב היטב אם הוא מסכים לתנאי הזה. אך לאחר כמה דקות אמר הרבי להעשיר: "אנא סלח לי - אבל אינני יכול להסכים לתנאי שלך. הרי מסתובבים כאן יתומים ויתומות, שאין להם על מה לישון, כי אין לי כסף לתת להם מצעים מאוד טובים - ואיך אשא פניי לעצמי, כשאני ישן על מצעות יקרים כאלה, והיתומים המסכנים האלו ישנים על מצעות מחוררים וישנים"...

(נעם שיח מצורע תשע"ט)

"דורון דרשה' ליתומה ולשמח את לבה. "ואת האמת אגיד" - אמר הרבי - "כי אינני צריך את זה בשבילי, כי מה שיש לי הוא טוב"...

אך העשיר אמר להרבי: "רבי! לא עושים כך! לא יפה להתנהג כך, ואינני מוחל לך בשום פנים ואופן!" אך לאחר שהרבי ביקש והפציר שוב ושוב שימחול ויסלח לו, אמר לו העשיר שיש לו רעיון, ואם הרבי יעשה את מה שהוא מבקש, אזי הוא ימחול לו. "התנאי הוא" - אומר העשיר - "שאני שולח שוב להרבי כזה סט יקר, והרבי בכבודו ובעצמו ישתמש בזה, ולא יתן את זה לשום אחד

עניינא דיומא - פסח

האברך ניסה להתעניין אצל חברו מה פתאום הוא מתקשר אליו עם הצעה כזו? - האם הוא בעל רוח הקודש? האם כך ציוה עליו בעל החלומות בחזיון הלילה?... והרי זהו בדיוק הסכום לו הוא זקוק

רוב נסים הפלאת...

שח לו החבר סיפור מוזר מאד: "מכיר אני זוג צעיר שהתחתן זה עתה. אתמול בלילה הם התקשרו אלי, שהם מבינים שיש לי גמ"ח כספים ומעוניינים להפקיד אצלי את הכספים שקיבלו בחתונתם. האמת היא שאין לי גמ"ח, אולם הייתי זקוק לסכום מסויים בשבילי ובשביל אבי שיחי, והתרתי לעצמי לאשר על קיומו של גמ"ח שבבעלותי. הם המשיכו להתעניין האם אני מלווה גם לחברים, ובאותו רגע עלה בדעתי השם שלך... ואמרת: כן, גם לחברים! אז עכשיו, הנה אני מתקשר אליך להלוות לך, כדי שיהיה לסכום שקיבלתי מהזוג הצעיר 'תורת גמ"ח'..."

העובדה השניה היתה לפני חודש. מורה באחד הסמינרים בירושלים גילתה כי בטעות נכנסה לחשבונה משכורת חדשית כפולה. מיד נכנסה להנהלת חשבונות ודיווחה על הטעות, אך הודיעו לה שמכיון שקשה ומסובך להחזיר את הגלגל אחורה, אז שישאר כבר לחודש הבא. את התשובה הזאת היא ממש לא אהבה, כי הם רגילים 'לגמור את החודש' ולחיות את חייהם בהשגחה ושימת לב, וכידוע מנהגו של כסף מיותר לברוח מבין האצבעות. אולם כשסיפרה זאת לבעלה שליט"א הוא קפץ ממקומו בהתפעלות... בדיוק עכשיו החברותא שלו נזקק בדחיפות לסכום כסף, בדיוק בגובה המשכורת! הוא נתן לו את הסכום הזה בהלוואה ליומיים עד שיצטרכו את הכסף, והנה עכשיו הם יכולים בקלות להאריך לו את זמן הפרעון בעוד חודש, וכך הלה מצידו יהנה מהלוואה ארוכה ונוחה, והם לא יגררו לבזבז את הסכום שנועד לכלכלה החודשית. וכמה פלא יש בדבר, כיצד גלגל הקב"ה טעות במשרדי הנה"ח של הסמינר של רעייתו של החברותא של הלווה, בדיוק באותו סכום שלו נזקק!

חודש ניסן נקרא על שם הנסים שארעו בו, כלשון הפייטן שאומרים בליל הסדר: "אז רוב נסים הפלאת בלילה", ומונים שם הרבה נסים שארעו בחודש ניסן. הרמב"ן אומר שמתוך הנסים הגלויים אדם מודה בנסתרים; אם כן, דבר בעתו מה טוב להראות מקצת מן הנסים שמגלגל השי"ת למשפחות עמלי התורה, כדי להתחזק ולהאמין שצנצנת המן ממשיכה עדיין להוריק את שפעה למקבלי התורה שבכל דור ודור.

נביא כאן שלוש עובדות מכלי ראשון שארעו עם אברכים יקרים שליט"א, והצד השווה שבהם, שאירעו למגלגלי חובות. ואע"פ שמן הראוי לברוח מהחובות כמו מאש, אבל לפעמים ההכרח לא יגונה ואף ישובח, וצריך בזה תבונה וסייעתא דשמיא מרובה.

עובדה ראשונה שמעתי שבוע שעבר מאברך יקר מאד שליט"א. אברך זה נזקק להרחיב את דירתו אחר שכבר לא הצליחה להיות מעט מחזיק את המרובה, והנה הוזקק לפתע להשיג 5000 שקלים נוספים, וכבר נגמרו לו כל הרעיונות ולא מצא שום עצה איך להשיג במהירות את הסכום הזה. נשא עיניו למרום שיעשה עמו הקב"ה נס ופלא, כי הרגיש שכבר הגיעו מים עד נפש ואינו מסוגל להשיג זאת בדרך טבעית.

והנה בעודו חושב ומהפך בענין, מתקשר אליו ידיד נאמן, ומספר לו שהוא מעוניין להלוות לו 5000 ש"ח! כן, בדיוק אותו סכום שהיה זקוק לו...! מידוענו ניסה להתעניין מה פתאום הוא מתקשר אליו עם כזו הצעה, האם הוא בעל רוח הקודש, או שמא בחזיון הלילה ציוה עליו בעל החלומות להתקשר אליו עם הצעה כזו?... הרי זהו בדיוק הסכום לו הוא זקוק. במענה לשאלתו,

למשך חודש או חדשיים. ניסה בשלשה גמ"חים וכולם סירבו לקבל ממנו, בגלל שהתקופה קצרה מדי... (ב) עדיין נותרה בעיה: לאברך המלווה לא היתה ויזה והוא גם לא נהג להסתובב עם צק'ים... אז איך יעביר את הכסף לחברו, הזקוק לו באופן מידי בתוך חצי שעה? אך הנה לפתע הוא נזכר שיש בכיסו צ'ק בודד, שאותו הביא היום כדי להעביר סכום לאברך מסוים שמלגת בין הזמנים שלו נכנסה בטעות חודש קודם לכן לחשבוננו שלו... ובכן, בתוך כמה רגעים אותר אותו אברך, שהסכים בחפץ לב לדחות ביום אחד את קבלת המלגה, וכך בתוך חצי שעה היו בידיו של מיודענו 10,000 שקלים, בלי ערבים ובלי ריצה אחרי גמ"חים בצירוף מקרים נפלא ביותר.

(מאמרי 'עינינו גל' - מבין כתלי ישיבת מיר)

העובדה השלישית ארעה באברך שהיה צריך להשיג בדחיפות 10,000 ש"ח תוך חצי שעה. הוא ירד מההסעה של הכולל ושאל תיכף את האברך הראשון שנקרה בדרכו אולי יש לו להלוות לו סכום גדול. אך בשניה שסיים את בקשתו, הוא תפס את עצמו שזה 'לועג לרש' ממש, כי לפני חודש אותו אברך סיפר לו שמצבו דחוק ובקושי מצליח להשיג את מחייתו, ואיך כעת הוא מבקש ממנו הלוואה של סכום גדול? אבל את הנעשה אין להשיב, הבקשה כבר נאמרה. אך הנה הוא שומע תשובה מפתיעה: "כן, בוודאי יש לי! וכי אינך יודע שאני היום הגביר של העיירה...? רעייתי ילדה בשעטומ"צ ונכנס לנו מביטוח לאומי בבת אחת שלש משכורות... עכשיו כדאי לשמוע היטב את צירוף המקרים: (א) בדיוק יום קודם לכן, אותו אברך חיפש גמ"ח שיקבל ממנו את המשכורות

הש"ת היומי

"עבדים היינו" - האם מותר לעבוד קשה מדי?...

רוב נסים הפלאת...

בעה"ב בכוח. וכעין זה איתא ברמ"א (יו"ד ס' רמ"ה י"ז), אסור למלמד להיות נעור בלילה יותר מדי, כדי שלא יהיה עצל ביום ללמד, וכן לא יתענה או לעצור במאכל ובמשתה, כי אלו דברים הגורמים שלא יוכל ללמד היטב, עי"ש. מכאן מבואר שלעשות פעולות שגורמות למעט במלאכתו, זה איסור דאורייתא משום גזל. (הגרא"י הלוי דינר שליט"א, גיליון מים חיים פסח תשע"ט)

שאלה: העובד בבתיים כדי לנקותם לפסח, ומרבה לעבוד גם בלילה עד מאוחר כדי להרוויח עוד כסף, ולכן למחרת הוא עייף ועובד פחות טוב, האם מותר לעשות זאת?
תשובה: איתא בשו"ע (ח"מ ס' של"ז י"ט) אין הפועל רשאי לעשות מלאכה בלילה ולהשכיר עצמו ביום וכו' מפני ביטול מלאכתו של בעה"ב, שהרי מחליש כוחו שלא יוכל לעשות מלאכת

"הייתי במכירת חמין אצל מרן הגר"נ שליט"א, כשהגיע יהודי והביא הבילה עם ביסקוויטים ובשעת המכירה שם אותם על השולחן של הרב, וכל השולחן התמלא באבקת ביסקוויטים... היה מחזה לראות את השלווה של הרב"

הגאון רבי משה שטיין מדייני ביה"ד של בעל ה'שבט הלוי', בראיון מיוחד על מכירת החמין עם מרן הרב שך, והתקנות של בעל ה'שבט הלוי'

לקראת שבת מלכתא ויקרא חלק א' מיוחד לחג הפסח, להזמנות: 02-560-9000

18 ש"ח ופסח כ

יש לנו הצעה מיוחדת עבורכם

פסח בפתח וזה הזמן להתחדש במתנה יחודית, סדרת הספרים המצליחה 'לקראת שבת' ויקרא א'-פסח

ארגון 'דרשו' ו'אחינו' במבצע ענק, של מתנות יוקרה שישמחו מאוד אתכם ואת המקבלים ממכם.

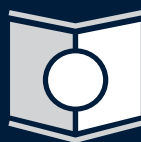
והמשלוח עלינו. תרמו לארגון 'אחינו' החל מ-18 ש"ח לחודש, וקבלו מתנות:

סט הספרים המבוקשים 'משנה בררה' מהדורת 'דרשו' וספר 'לקראת שבת'

ויקרא-פסח. ובנוסף קבלו כרטיסי הגרלה בסכום מצטבר של 50.000 ש"ח.

להצטרפות וקבלת המתנות:

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

שור ושמח

תורמים 18 ש"ח למשך 16 חודשים סך התרומה 288 ש"ח

ומקבלים מתנות

ס'ט 'משנה ברורה' דרשו'

ספר 'לקראת שבת' - ויקרא א', פסח

2 כרטיסי הגרלה על 50.000 ש"ח

מסלול מס' 25 - המתנה בשווי 538 ש"ח

מוקד 'דרשו' 02-5609000

האם ניתן לחלק את הפת של 'עירוב חצרות' לשני כלים?

פת מכל דייר, אלא אחד מהדיירים מְזַכָּה מפיתו לכולם (ראה להלן) - יתכן שניתן לחלקה).

אולם, אם חילקה לשני כלים או לשני מקומות מחמת שהכלי הראשון או המקום הראשון כבר התמלאו עד אפס מקום - ושני הכלים או המקומות הם בבית אחד - העירוב חל. ואם היה ידוע מתחילה שהכלי או המקום לא יכילו את כל הפת, ויש אפשרות להניחה בכלי גדול, או במקום גדול, שיכילו את כולה - יש אומרים שהעירוב לא חל.

[שו"ע שסו, ד, משנ"ב לא-לב, שעה"צ ל, וביה"ל ד"ה בכלי; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 41]

כפי שלמדנו, אסור לאדם לטלטל חפצים מביתו לרשות היחיד של אחר או משותפת, ללא 'עירוב חצרות', דהיינו, שגובים פת מכל בית, ומניחים אותה באחד הבתים לפני כניסת השבת, לכל הפחות למשך 'בין השמשות'. ויש להניח את פת העירוב בכלי אחד, או במקום אחד.

ואם חילקה לשני כלים, או לשני מקומות, אף אם שניהם בבית אחד - אין העירוב חל, כיון שבאופן זה נראה שחלקי הפת מופלגים ומחולקים זה מזה, ואין זה ראוי לשמו - 'עירוב', שפירושו שהדיירים מעורבים זה עם זה בפיתם. (וכשלא גובים

הניחו 'עירוב חצרות' במספר מקומות - האם העירוב חל?

לעירוב עבור כל שבתות השנה, ובנוסף, להניח בכל ערב שבת עירוב נוסף, מחשש שהעירוב הראשון נפסל.

ברם, חצר שיש בה שני אנשים שמקפידים שלא לצאת האחד בעירובו של חברו, ושניהם מערבים בנפרד, ומזכים פיתם לכל דיירי החצר כדן - יש אומרים ששני העירובים אינם חלים, כיון שכל אחד מהם נעשה על כורחו של אחד מדיירי החצר, שאינו מעוניין בו, ולא ניתן לערב עירוב חצרות עבור אדם בעל כורחו.

[ביאורים ומוספים דרשו שסו, 42, בהרחבה ע"פ המקור]

חצר שדייריה הניחו במספר מקומות פת בכמות הנדרשת ל'עירוב חצרות' (ראה שו"ע שסח, ג), אשר שותפים בה כל דיירי החצר - יש אומרים שהעירוב לא חל כלל, והברכה שבירכו עליו היא ברכה לבטלה; אך יש אומרים שמאחר ויש לכל דיירי החצר חלק בפת, לא יתכן שלאחר שהניחו במקום אחד לשם עירוב, יפסל העירוב על ידי שהניחו פת נוספת במקום אחר.

ויש שכתבו כי אדרבה, מעלה יש בדבר, שמא תתקלקל פת זו, ויתקיים העירוב על ידי הפת האחרת; ויש שהוסיפו, כי כן מנהג חכמי ישראל עוד מימות הראשונים - להניח בערב פסח מצה

האם ניתן לעשות 'עירוב חצרות' בערב שבת בפת שהכינו לשבת זו?

בפת שהכינו לשבת זו, כיון שבדרך כלל אדם מקפיד שלא יאכלו אחרים מהפת שהכין לשבת; אך בדיעבד, אם אין פת אחרת בהישג יד, ניתן לערב בה, ויגמור בדעתו בהחלטה ברורה שיאפשר לדיירי החצר לאוכלה.

ואם משעה שהניחוהו עד לסוף בין השמשות רצה אחד מדיירי החצר לאכול את העירוב, ובעל הפת לא אִפְשָׁר לו זאת - בטל העירוב; אבל אם הדבר אירע בשבת, אין העירוב בטל, כיון שכבר חל בכניסת השבת.

[שו"ע שסו, ה, משנ"ב לד-לו, וביה"ל ד"ה ואם; ביאורים ומוספים דרשו, 46 ו-48]

כאמור, 'עירוב חצרות' נעשה באמצעות גביית פת מכל אחד מדיירי החצר, והנחתה באחד הבתים. ולחילופין, ניתן לעשותו על ידי שאחד מבני החצר יִזְכָּה פת לכל דיירי החצר, ויניחה באחד הבתים. ובשני האופנים - העירוב חל רק כאשר כל בעלי הפת מסכימים לכך שכל אחד מבני החצר, אם ירצה, יוכל לאכול מהפת כאוות נפשו; ובכך נקרא שמו 'עירוב', דהיינו שמעורבים זה עם זה ומתמצים זה לזה, ואין האחד מוחה ביד חברו, אלא שותפתם נוחה וערבה.

ומשום כך, יש להקפיד לכתחילה שלא לעשות את העירוב

* 'עירוב חצרות', לא ניתן לעשותו בכסף או בכלי, אלא בפת בלבד; אך אין צורך דווקא בפת שיש בה 'שווה פרוטה'.
* את הפת של עירוב חצרות, יש להניח בבית הראוי לדירה; ולא בַּמְבוּאָה ('לובי') שבכניסה לבית מגורים משותף, וכיוצא בה, שאינה ראויה לדירה, מאחר והיא משמשת למעבר ציבורי.
* חצר שעושים בה עירוב חצרות, והורגלו להניח את פת העירוב בבית מסוים - אסור לשנות ולהניחה בבית אחר, מפני דרכי שלום.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אסור לקלוע 'צמה' בשבת?

בדבר המחובר לגוף; אולם, קליעת השיער אסורה מדרבנן, משום שהדבר דומה למלאכת 'בונה'; ויש אומרים שהאיסור הוא מדאורייתא. ואסור גם לפרק את הקליעה, משום שהפירוק דומה למלאכת 'סותר'.

[משנ"ב לאחר סימן שדמ, אות ו; ביאורים ומוספים דרשו, 13-15]

קליעת שיער תלוש, כגון שיער של פאה נכרית - אסורה בשבת מדאורייתא, כ'תולדה' של מלאכת 'האורג'; ואף קליעה דקיקה של שתי שערות, אסורה. וקליעה שאין סופה להתקיים, מותרת מדאורייתא ואסורה מדרבנן.

וקליעת שיער המחובר לראש - אין בה איסור מלאכת האורג, לא מדאורייתא ולא מדרבנן, כיון שמלאכת אריגה אינה נעשית

הלוח היומי

ט' בניסן | רבי חיים מאיר ב"ר ישראל הגר זצ"ל, מויז'ניץ, בעל אמרי חיים

יארצייט:

שצ"ז: רבי יוסף יוזפא ב"ר זעליקמן האן-נורלינגן זצ"ל, בעל יוסף אומץ מפפ"ד.

תקפ"ה: רבי יעקב צבי ב"ר נפתלי יאליש זצ"ל, בעל מלא הרועים.

תשכ"ט: רבי אריה לייב ב"ר בנימין ביינוש לוין זצ"ל.

תשל"ב: רבי חיים מאיר ב"ר ישראל הגר זצ"ל, מויז'ניץ, בעל אמרי חיים.

תשע"ב: רבי יהושע ב"ר חיים מנחם דוד (ה"ד) הורוביץ זצ"ל, מדז'קוב.

"מחמת גודל המכשול המצוי בזה החטא" - מה מלמדנו החפץ חיים כבר במילים הראשונות של הלכות איסורי רכילות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

דברי הרוכל, ואלו היו שואלין לו לא היה מכחיש, או משום שהאמת והצדק אתו, או משום שהתכוון באלו הפעולות והדבורים כוונה אחרת, אפילו הכי רכיל מקרי". הווי אומר, גם כשהמספר הוא בעל מדות טובות מטבעו, וכלל לא מתכוון לספר דבר גנות, עלול הוא להיכשל באיסור רכילות. שכן סוף סוף מה שסיפר גורם שנאה בלב השומע כלפי אותו אדם שאמר את הדברים.

כדוגמה אחת מני רבות לכך נביא נידון אחד המוזכר ב'ביאורים ומוספים' - אדם ששולח את חברו לפלוני, ומבקש ממנו בפירוש: "לך אמור לו בשמי שכך וכך אני חושב עליו/ אומר עליו" - כתב בספר 'חידושים וביאורים' שמהגמרא משמע שיש בזה משום איסור רכילות (אמנם למעשה כתב שצריך עיון בזה). וכן דיין שפסק על פלוני שהוא חייב, ומסכים שיאמרו לפלוני שהוא המחייב, כתב בשו"ת 'אז נדברו' שהדבר אסור. וראה עוד דעות בעניין בביאורים ומוספים שם. מהנ"ל עולה, שגם דברים שמותר לאומרם ישירות, ואין בכך כל רע - ייתכן שלאומרם על ידי שליח אסור!

היום מתחילים בלימוד הלכות רכילות בסדר הלימוד היומי בספר חפץ חיים (ח"ב כלל א סעיף א). כבר בכותרת הראשונה של חלק זה - "הלכות איסורי רכילות", מלמדנו החפץ חיים מסר חשוב. בהגה"ה שם הוא כותב: "אף שכמה דינים בהלכה זו היינו יכולים ללמוד אותם מעצמם מהלכה ראשונה, שהיא הלכות איסור לשון הרע, אף על כפי כן לא סמכנו על זה וביארנום בפירוש מפני כמה טעמים, כמו שכתבנו בסוף ההקדמה".

והמעין בביאורים ומוספים של 'דרשו' יראה את הדברים מפורטים שם, וז"ל: "שם (בהגה"ה) כתב, שחזר לפרט את הדינים בהלכות רכילות, שמחמת גודל המכשול המצוי בזה החטא, אין לסמוך על הלומד שכאשר יצטרך לדעת הלכה למעשה יחפש ללמוד דבר מתוך דבר, ועוד, שכמעט בכל עניין יש חידוש שלא ניתן ללמוד מהלכות לשון הרע".

אכן, באיסורי רכילות דומה שהמכשלה מצויה יותר, וזאת מחוסר ידיעה מה כלול בהגדרת האיסור. וכמו שכותב ה'חפץ חיים' בסעיף א': "אף על פי שאותו דבר אין גנות על מי שמספר, אף לפי

מרב רבי ירוחם ממיר כתב: המתבונן במעשה המצוות של ערב פסח יראה שאין בשכל האנושי לשער גודל הצירוף והזיכרון שמצוות ערב פסח מטהרים ומזככים, ויהודי של ערב פסח גרידא כבר אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתו, מי הוא שיוכל להתבונן גודל ערכן של מצוות ערב פסח והרושם שעושים למעלה ואלמלא לא באנו אלא בשביל כך לחוד דינו.

(דעת חכמה ומוסר ח"א מאמר לז)

נשתדל להכיר בערך ובגודל המצוות שאנו זוכים לקיים בהכנות לפסח ולעשותן מתוך שמהה